



ת"פ 50809/07/17 - מדינת ישראל נגד סלום אבו שיבאן, סאלח אבו שיבאן

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 50809-07-17 מדינת ישראל נ' אבו שיבאן (עצור)

בפיקוח) ואח'

כבוד השופטת רונית בש

בפני בעניין: מדינת ישראל

המאשימה נגד

1. סלום אבו שיבאן (עצור בפיקוח) הנאשמים

2. סאלח אבו שיבאן

גזר דין

1. הנאשמים הודו בתיק זה בעובדות כתב האישום שתוקן, במסגרת הסדר טיעון בין הצדדים, שלא כלל הסדר לעניין העונש, והורשעו בעבירה של החזקת נשק לפי סעיף 144(א) רישא וסיפא בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין) ובעבירה של נשיאת נשק לפי סעיף 144 (ב) רישא וסיפא בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין. כמו כן, נאשם 1 הורשע, על פי הודאתו, בביצוע עבירה של תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק העונשין ובעבירה של איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

2. כעת, לאחר שהוגשו בתיק זה תסקירי שירות המבחן בעניינם של הנאשמים והושלם הליך הטיעונים לעונש, כל שנותר הוא לגזור את דינם.

כתב האישום המתוקן (להלן גם: כתב האישום)

אישום ראשון לגבי שני הנאשמים

3. מכתב האישום המתוקן עולה, כי הנאשמים הם אחים, ובזמנים הרלוונטיים לכתב האישום התגוררו ברחוב הגיבורים 52 בחיפה (להלן: הבית). עובר ליום 9/7/2017, החזיקו הנאשמים בבית אקדח מסוג FN ומחסנית התואמת לאקדח וכדורים. האקדח הוא כלי נשק שסוגל לירות כדור או קלע שבכווח להמית אדם.

4. ביום 9/7/2017 בשעה 1:04 התקשר נאשם 1 לנאשם 2 ובקש ממנו להוציא את האקדח ממקום מחבואו בבית ולהעבירו למקום מחבוא אחר, בבית העסק המשפחתי, אשר נמצא ברח' הגיבורים 47 חיפה (להלן: העסק), זאת בשל חששו של נאשם 1 שהאקדח ייתפס והוא ייעצר על-ידי המשטרה.



5. בהמשך לאמור, סמוך לשעה 01:18, הגיע נאשם 2 לבית, כשהוא נוהג ברכב מסוג רנו קנגו בצבע לבן. נאשם 2 עצר את הרכב סמוך לבית, נכנס לתוכו, לקח את האקדח ובו המחסנית עם הכדורים וחזר לרכב כעבור מספר שניות, כשהאקדח עם המחסנית והכדורים ברשותו.

6. נאשם 2 נכנס לרכב והחל בנסיעה לכיוון העסק, כשהוא מחזיק, נושא ומוביל את האקדח עם המחסנית והכדורים, וכל זאת בצוותא חדא עם נאשם 1. בהמשך למתואר לעיל, הגיע נאשם 2 סמוך לעסק, עצר את רכבו ונעצר על ידי שוטרי משטרת ישראל כשהאקדח והמחסנית עם הכדורים מוסלקים בחלק הקדמי של מכנסיו.

7. במעשיהם המתוארים לעיל, החזיקו, נשאו והובילו הנאשמים, בצוותא חדא, נשק ותחמושת בלא רשות על פי דין להחזקתם, לנשיאתם או להובלתם.

אישום שני לגבי נאשם 1 בלבד (להלן בפרק זה: הנאשם)

8. בין הנאשם ובין מוחמד אבו אל היג'א (להלן: המתלונן) קיים סכסוך. ביום 25/5/2017, סמוך לשעה 14:00, שהה הנאשם סמוך למכולת ברחוב יד לבנים 12 בחיפה. המתלונן, אשר עבר במקום כשהוא נוהג ברכבו מסוג פורד פוקוס, הבחין בנאשם, עצר את רכבו וירד ממנו. המתלונן ניגש לעברו של הנאשם ובין השניים התפתח ויכוח מילולי, במהלכו דחף הנאשם את המתלונן, וכן איים עליו בפגיעה שלא כדין בגופו, בכוונה להפחידו או להקניטו, וזאת על רקע הסכסוך הנ"ל. בתגובה, המתלונן החל לברוח מהמקום לעבר רכבו שחנה בסמוך. המתלונן נכנס לרכבו והחל בנסיעה. במעשיו המתוארים לעיל, תקף הנאשם את המתלונן שלא כדין ואיים עליו בפגיעה שלא כדין בגופו בכוונה להפחידו או להקניטו.

תסקיר שירות המבחן בעניינו של נאשם 1 (להלן בפרק זה: הנאשם)

9. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם בן 23, שוהה במעצר בית באיזוק אלקטרוני בבית הוריו ועובד עם אביו בעסק המשפחתי למיזוג אוויר. מקורותיו עולה, כי הוא בוגר 12 שנות לימוד ללא תעודת בגרות. תוך כדי לימודיו אובחן הנאשם כסובל מבעיות קשב וריכוז וטופל בהתאם. בעקבות תאונת אופניים בה שבר את ברכו, מוכר הנאשם כנכה ע"י המוסד לביטוח לאומי ואף מקבל קצבת נכות.

10. שירות המבחן התרשם כי הנאשם לוקח אחריות פורמאלית לביצוע העבירות, אינו מפנים את חומרתן ומהותן ואינו חושף את מכלול הנסיבות שהובילו להתרחשותן. מדבריו של הנאשם בפני שירות המבחן עולה כי הוא מחזיק בנשק מגיל צעיר, זאת מבלי ליתן כל הסבר מניח את הדעת לשם מה הוא מחזיק בנשק. לדברי הנאשם, הוא נהג, החל מגיל 13, להזיז את הנשק ממקום למקום. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, סיפר הנאשם כי בערב מעצרו הוא התקשר לאחיו וביקש ממנו להזיז את הנשק ממקומו, וזאת אף שידע כי הוא מצוי תחת האזנה טלפונית של המשטרה. אשר לאישום השני, תיאר הנאשם כי לקח חלק בוויכוח עם חברו הטוב, אך המשיך לטעון כי אינו זוכר מדוע פרץ הוויכוח וכן לא לקח אחריות על מעשיו האלימים.



11. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה להבין את חומרת מעשיו, את קשריו עם גורמים שוליים ואת חלקו באירועים האמורים. הנאשם תיאר באופן חלקי ביותר אירועים מעברו בתחום הנשק והתקשה לקשור בין העבירות הנוכחיות למעשיו הפליליים לאורך השנים. שירות המבחן העריך כי ייתכן שהנאשם חושש מגורמים עברייניים ועל כן הוא מוסר מידע חלקי.

12. בבואו להעריך את הסיכון להישנות עבירות דומות בעתיד, התרשם שירות המבחן מהתנהלותו הפסולה של הנאשם שבבסיסה הזדהות עם נורמות וערכים אנטי-סוציאליים, נטייתו להפחית ממשמעות מעשיו, דימויו העצמי הנמוך, חוסר בשלותו ורצונו לרצות את סביבתו, וזאת לצד קשריו עם גורמים שוליים החזקים ממנו וההערכה שלאורך השנים הוא לקח חלק בהתנהגויות פורצות חוק. במסגרת גורמי הסיכון, התרשם שירות המבחן משאיפות נורמטיביות שהביע לפרקים הנאשם וממאמציו והשתלבותו בעבודה לאורך השנים. שירות המבחן סבור, כי בנקודת הזמן הנוכחית מתקשה הנאשם להכיר בדפוסי חשיבתו והתנהגותו האנטי-סוציאליים העומדים בבסיס מעורבותו בפלילים. לפיכך, ובהינתן מאפייני אישיותו של הנאשם, היעדר תובנה מספקת, הסתרת מידע, וכן קשריו עם גורמי פשיעה, מעריך שירות המבחן כי קיימת רמת סיכון גבוהה בעתיד להישנות עבירות ע"י הנאשם.

13. לסיכום, ממליץ שירות המבחן להשית על הנאשם ענישה מוחשית בדמות של מאסר בפועל, המהווה סנקציה מחמירה שתבהיר לו את תוצאות מעשיו ומשמעותם.

תסקירי שירות המבחן בעניינו של נאשם 2 (להלן בפרק זה: הנאשם)

14. מהתסקיר הראשון שנערך ביום 1/7/18 עולה, כי הנאשם בן 20, רווק וטרם מעצרו בתיק זה התגורר בבית הוריו. הנאשם תיאר מערכת יחסים קרובה עם בני משפחתו, המורכבת מזוג הורים וארבעה אחים. כיום שוהה הנאשם במעצר בית בבית דודתו ועובד יחד עם אביו בעסק המשפחתי להתקנת מערכות מיזוג, בו עבד טרם מעצרו. צוין כי הנאשם סיים 12 שנות לימוד במגמת מיזוג אוויר ומערכות קירור.

15. שירות המבחן הוסיף וציין, כי מדיווח שהתקבל מקצינת המבחן לנוער, אליה הופנה הנאשם בהיותו כבן 16 וחצי, עולה כי מדובר בנער אימפולסיבי, החשוף לגורמי סיכון רבים, נגרר אחרי נוער שולי ומתקשה להפעיל שיקול דעת ולבחון את התנהגותו, וכן מתקשה להתחבר לחומרת התנהגותו והסיכון הטמון בה. שירות המבחן לנוער התרשם, כי אומנם הנאשם מגיע ממשפחה המתפקדת באופן תקין, אך הוריו מגלים מולו חוסר אונים ומתקשים להתמודד עם מאפייני גיל ההתבגרות אצלו- קושי בקבלת סמכות, מרדנות ולקיחת סיכונים.

16. אשר לביצוע העבירה בתיק זה, לקח הנאשם אחריות על התנהגותו והביע חרטה על ביצועה. לדבריו, טרם ביצוע העבירה הוא ניהל אורח חיים נורמטיבי, זאת חרף הקשיים הרבים העומדים בפניו בשל המציאות החברתית רווית הסיכונים בסביבתו, המאופיינת בזמינות לחומרים ממכרים ולנשק. הנאשם הוסיף וציין בפני שירות המבחן, כי לא ידע על הנשק המוזכר בכתב האישום ואף לא החזיק בו בעבר. יחד עם זאת, משנתבקש על ידי אחיו להעביר את הנשק לידי, התקשה לסרב לו, וזאת בעיקר משיקולים אמוציונאליים וסוג של התחייבות לסייע לבן משפחתו בעת הצורך. לדבריו, לא



צפה ולא הבין את ההשלכות החמורות של מעשיו. הנאשם שיתף את שירות המבחן בכך שמאז שהוגש נגדו כתב האישום ועד היום הוא שילם מחיר אישי כבד ואף נפגע כלכלית.

17. בבואו להעריך את סיכויי של הנאשם לשיקום, מנה שירות המבחן את יציבותו התעסוקתית והעובדה שהצליח באופן מסוים להתרחק מהעולם הפלילי על אף החברה השולית בה גדל. כן ציין שירות המבחן את לקיחת האחריות מצדו של הנאשם והמודעות הראשונית שלו לסיכון הרב הטמון בהתנהגותו, העדר התמכרות לחומרים ממכרים והעדר אינדיקציה להתנהגות אלימה בעבר. במסגרת גורמי הסיכון להישנות עבירות, מנה שירות המבחן את מאפייני אישיותו הילדותיים של הנאשם (קשייו להתבונן באופן מעמיק על התנהלותו טרם ביצוע העבירה ועל השלכותיה, התמסרותו לקשרים חברתיים ומשפחתיים ובעיית ביטחון עצמי וקבלת אחריות במצבים מורכבים), וזאת לצד סביבת מגורים רווית חומרים ממכרים וכלי נשק. בשקלול כל הגורמים סבר שירות המבחן, כי ללא טיפול ושיתוף פעולה מלא עם גורמי הטיפול, קיימת סבירות בינונית להישנות מעשים פורצי חוק מצדו של הנאשם.

18. בסיכומי של דבר המליץ שירות המבחן בתסקירו הנ"ל לדחות את הדיון בעניינו של הנאשם למשך 4 חודשים לצורך שילובו, החל מחודש אוקטובר, בקבוצה טיפולית לדוברי ערבית. בהתאם, הוריתי על קבלת תסקיר משלים. מהתסקיר שנערך ביום 12/11/18 עולה, כי הקבוצה הטיפולית טרם נפתחה ועתידה להתחיל לפעול בחודש נובמבר. לפיכך, ונוכח העובדה שלא נפתחו נגד הנאשם תיקי חקירה נוספים במשטרה וכן נוכח הנזקקות הטיפולית שהביע הנאשם בפני מנחת הקבוצה, ביקש שירות המבחן דחייה נוספת להגשת תסקיר נוסף.

19. מהתסקיר השלישי, שנערך ביום 4/2/19, עולה כי הנאשם משתתף, החל מיום 14/12/18, בקבוצה טיפולית לאלומות רחוב, מגיע למפגשים באופן סדיר ורציף ומכבד את נהלי הקבוצה ואת המשתתפים בה. עוד צוין כי הנאשם לא מרבה לשתף במחשבותיו ולדבר אלא אם פונים אליו. שירות המבחן התרשם, כי ההליך המשפטי המתנהל נגד הנאשם והתנאים המגבילים בהם הוא נתון, לצד החשש מפני העונש שיוטל עליו, גורמים לו לתחושות של חרדה ומקשים עליו לחשוף ולשתף מחשש שדבריו יסבו לו נזק. מנחות הקבוצה מתרשמות כי הנאשם מתקדם בטיפול בהתאם לשלב בו הוא נמצא, וכן מבטא רצון ונכונות להיעזר בהליך הקבוצתי ולשקם את חייו.

20. שירות המבחן סבור כי יש מקום לאפשר לנאשם להמשיך בהליך הטיפול בו החל. על כן ולאור הערכתו כי תהליך טיפולי יכול לסייע לנאשם בהפחתת הסיכון להישנות התנהלות פורצת גבולות בעתיד, ממליץ שירות המבחן להעדיף את הפן השיקומי בעניינו של הנאשם ולהעמידו בצו מבחן למשך 12 חודשים, זאת לצד עונש של מאסר שניתן יהא לרצותו בעבודות שירות ומאסר על תנאי.

ראיות המאשימה לעונש וטיעוניה לעונש

21. ב"כ המאשימה הגיש בדיון בפניי ביום 10/2/19 את גיליון המרשם הפלילי של נאשם 1 (ט/1) ממנו עולה, כי לחובתו של נאשם זה הרשעה קודמת מיום 15/9/16 בעבירה של פריצה לרכב בגינה נגזר עליו עונש של מאסר על תנאי. עוד הבהיר ב"כ המאשימה כי עברו של נאשם 2 נקי. ב"כ המאשימה הגיש את טיעוני המאשימה לעונש בכתב (ט/2) וכן הוסיף וטען לעונש בעל-פה.



22. בטיעוניו לעונש ציין ב"כ המאשימה, כי נאשם 1 שהה במעצר של ממש בגין תיק זה מיום 09/07/17 עד ליום 04/09/17, שאז הורה בית המשפט על מעצרו בפיקוח אלקטרוני בבית קרוב משפחתו בעיר נצרת והותר לו "חלון התאוררות" של שעתיים ביום. בהמשך, ביום 28/02/18, הועתק מקום המעצר בפיקוח אלקטרוני לעיר חיפה וביום 30/5/18 הורחב "חלון ההתאוררות" למשך 4 שעות ביום.

23. בעניינו של נאשם 2 צוין ע"י המאשימה, כי הוא בן 20, שהה במעצר של ממש בגין תיק זה מיום 09/07/17 עד ליום 16/08/17, שאז נעצר בפיקוח אלקטרוני בבית קרוב משפחה בעיר חיפה. ביום 27/09/17 הותר לנאשם 2 "חלון התאוררות" למשך שעתיים, ובהמשך, ביום 29.11.17, הורחב "חלון ההתאוררות" למשך 3 שעות ביום. ביום 12/12/17 בוטל האיזוק והותר לנאשם 2 לצאת לעבודה.

24. ב"כ המאשימה הפנה בטיעוניו לעונש לעובדות כתב האישום המתוקן, תוך שציין כי על בית המשפט להתחשב בקביעת מתחם העונש ההולם בערך החברתי שנפגע, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. נטען כי במקרה זה נפגעים מספר ערכים מוגנים וביניהם הזכות לחיים ולשלמות הגוף, שלום הציבור ושלטון החוק. כן נטען כי יש לתת את הדעת להשלכות הרוות האסון הנובעות מעבירות הנשק והסיכון הגלום בהם, כמו גם לזמינות כלי הנשק העוברים אם לידיים עברייניות פליליות ואם לידי מפגעים, דבר התורם להגדלת מעגל האלימות ולתוצאות קשות. צוין כי נשיאת נשק חם ורב עוצמה שלא כדין, גם אם על ידי מי שאינו עבריין, מקרבת את הסיכון לאלימות קשה עד קטלנית. עוד נטען כי במסגרת האישום השני, המיוחס לנאשם 1 בלבד, נפגע כבודו, שלומו ובטחונו של המתלונן.

25. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, נטען כי מקום ששניים נמצאו נושאים בנשק ללא רישיון ופועלים להעברתו ממקום מסתור אחד למשנהו, תוך שאחד מהם (נאשם 2) מחביאו במכנסיו, מותר להניח לחובתם כי הם עושים כן שלא למטרות כשרות. הודגש כי פוטנציאל הנזק הצפוי להיגרם מנשיאת אקדח ותחמושת ללא היתר הוא גבוה ומקים סיכון רב לפגיעה באדם, ועל כן יש לתת לכך ביטוי עונשי הולם. לגבי האישום השני נטען כי נאשם 1 פעל באלימות סתמית ובבריונות והטיל מורא על המתלונן שנס על נפשו.

26. ב"כ המאשימה הפנה, בטיעוניו בכתב, לפסיקה להמחשת עמדתה לעונש של המאשימה בתיק זה. כאן אציין, כי המאשימה הפנתה לפסקי דין שנסיונותיהם חמורות מנסיבותיו של תיק זה, הן מבחינת מיהות העושה והן מבחינת מהות המעשה, וזאת כפי שנטען ובצדק על ידי ההגנה.

27. המאשימה סבורה כי מתחם העונש ההולם לאירוע מושא האישום הראשון נע בין שנה וחצי מאסר בפועל לארבע שנות מאסר בפועל, זאת ביחס לשני הנאשמים. אשר לאירוע מושא האישום השני, המיוחס כאמור לנאשם 1 בלבד, סבורה המאשימה כי מתחם העונש ההולם נע, לעניין אישום זה, בין מאסר על תנאי למספר חודשי מאסר בפועל.

28. ב"כ המאשימה ציין, לקולה, כי הנאשמים הודו בהזדמנות הראשונה בכתב אישום מתוקן וחסכו זמן שיפוטי יקר. בנוסף, ציין ב"כ המאשימה את התקופה הארוכה במעצר בפיקוח אלקטרוני בה נתון נאשם 1 ובה היה נתון נאשם 2. לחובתו של נאשם 1 טען ב"כ המאשימה, כי מתסקירו של שרות המבחן מצטיירת תמונה של אי קבלת אחריות לביצוע



העבירות וחוסר הפנמה של חומרת מעשיו. כן ציין ב"כ המאשימה, כי נאשם 1 מקבל אחריות פורמלית בלבד לביצוע העבירות ואינו לוקח אחריות על מעשיו מושא האישום השני, תוך שהוא מתקשה להבין את החומרה הגלומה בהם, כך שהסיכוי להישנות עבירות מצדו הוא גבוה.

29. בהתייחס לתסקיר שהוגש בעניינו של נאשם 2, נטען ע"י ב"כ המאשימה כי נכון למועד עריכת התסקיר הראשון, שנה לאחר מועד ביצוע העבירה, גילה הנאשם מודעות ראשונית בלבד לסיכון הטמון בהתנהלותו. המאשימה סבורה, כי הענישה המומלצת בתסקיר שירות המבחן בעניינו של נאשם 2 אינה מביאה לידי ביטוי את חומרת מעשיו.

30. בסיכומו של דבר, טוענת המאשימה כי יש למקם את עונשו של נאשם 1 במחצית הראשונה של כל אחד ממתחמי הענישה המתבקשים על ידה ולהשית את העונשים במצטבר האחד לשני. ביחס לנאשם 2, סבורה המאשימה יש למקם את עונשו ברף התחתון של מתחם העונש ההולם הנטען על ידה. כל זאת, לצד עונש של מאסר על תנאי שיטל על כל אחד מהנאשמים ופיצוי בו יחויב נאשם 1 לטובת המתלונן עפ"י האישום השני.

ראיות ההגנה לעונש וטיעוניה לעונש

31. במסגרת הראיות לעונש העיד אביהם של הנאשמים, מר אסעד אבו שיבאן (להלן: "מר שיבאן"), אשר סיפר כי נאשם 1 עובד יחד עמו בעסק המשפחתי למיזוג אוויר. מר שיבאן ציין כי נאשם 1 מקפיד להתעורר בזמן לעבודה, מקיים בקפידה את תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני ונוטל את התרופה לטיפול בהיותו היפראקטיבי. מר שיבאן סיפר עוד כי לנאשם 1 תקשורת טובה עם הלקוחות של העסק ולאחרונה הוא התארס.

32. עוד העידה דודתם של הנאשמים, הגב' יסמין אבו שיבאן (להלן: "הגב' שיבאן"), אשר טענה כי נאשם 1 הוא ילד טוב שטעה, תוך שציינה את התמורה החיובית שחלה בו בתקופה בה הוא נתון במעצר בית. לדבריה, נאשם זה מקפיד, שלא כבעבר, על עמידה בלוחות זמנים ומתנהל באורח חיובי.

33. בפתח טיעוניה לעונש ביקשה ב"כ נאשם 1 לדחות את עמדת המאשימה לעניין מתחמי הענישה ההולמים בתיק זה. נטען כי במקרים החמורים בנסיבותיהם מהמקרה שבפנינו נקבע בגין עבירת נשק דומה מתחם עונש הולם, הנע בין 12 ל- 36 חודשי מאסר בפועל. אשר לאישום השני, נטען כי בסופו של יום נאשם 1 הודה בעובדות כתב האישום לאחר תיקונו בעקבות הליך של שמיעת ראיות, כך שאין מדובר בניהול סרק של ההליך. עוד הפנתה הסנגורית לעדותו בבית המשפט של המתלונן עפ"י האישום השני לעניין יחסיו התקינים כיום עם נאשם 1.

34. הסנגורית הפנתה לעובדות כתב האישום המתוקן, תוך שציינה כי נשיאת הנשק המיוחסת לנאשם 1 נובעת מדיני השותפות, מה גם שמדובר בנשיאת נשק לפרק זמן קצר ולמרחק קצר. כן נטען, כי על פי פסיקת בית המשפט העליון, יש לבחון כל מקרה לגופו, ובין היתר את משך ההחזקה, את סוג הנשק שהוחזק ואת מספר כלי הנשק שהוחזקו.



35. הסנגורית בהתייחסה, בטיעוניה לעונש, לתסקיר שירות המבחן לגבי נאשם 1, ביקשה מבית המשפט להתעלם מהאמור בו בנוגע למשך החזקת הנשק. נטען לעניין זה, כי הנאשם לא הובן כהלכה על ידי קצינת המבחן, אשר שאלה אותו שאלות החורגות מתחום סמכותה והוסיפה לתסקיר עובדות מעבר לעובדות המוסכמות על הצדדים בכתב האישום המתוקן, וזאת מבלי לתת משקל ממשי לנסיבותיו האישיות של הנאשם, למצבו הקוגניטיבי הדל ולשינוי שחל בו במהלך 17 החודשים בהם הוא נתון במעצר בית בפיקוח אלקטרוני. עוד נטען כי בתקופה הנ"ל הנאשם ניתק כל קשר עם גורמים שוליים, התארס ולא הוגשו נגדו כתבי אישום נוספים.

36. הסנגורית הגישה אסופת פסיקה להמחשת עמדתה לעונש של ההגנה בתיק זה לעניין האישום הראשון (נע/2), תוך שהדגישה כי הושתו על נאשמים, שהורשעו בעבירת נשק דומה, עונשי מאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים בדרך של עבודות שירות. בנקודה זו צוין כי בפסק הדין שניתן בבית המשפט המחוזי בחיפה בע"פ 6059-02 נקבע לעניין מבצעי עבירות בנשק, בעיקר כשמדובר בנאשמים נטולי עבר פלילי, כי אין בהכרח לגזור עליהם עונשי מאסר ממושכים, זאת כשמדובר באדם נורמטיבי שכושל לראשונה בחייו, וכאשר על פי כל אמות המידה הנלמדות מעברו ומהתסקיר החיובי בעניינו, אין מדובר בעבריו, שאז ראוי לעשות שימוש באמצעי ענישה אחרים, שאינם בהכרח מאסר מאחורי סורג ובריח.

37. נטען ע"י הסנגורית כי לא בכדי צוין בתסקיר שהדלות הקוגניטיבית של נאשם 1 היא שהביאה אותו להיגררות לביצוע העבירות. צוין עוד כי במהלך 17 החודשים, בהם שוהה נאשם 1 במעצר בית, חל בו שינוי מהותי, שכן הוא התבגר, התארס ומצליח לעבוד ולתפקד באורח נורמטיבי. בסיכומו של דבר, טענה ב"כ נאשם 1, כי מן הראוי, בנסיבות העניין, להפנות את נאשם 1 לממונה על עבודות שירות ולקבוע את עונשו בדרך של עבודות שירות, עפ"י הרף התחתון של מתחם העונש ההולם, המוצע על-ידה, וזאת גם בהתחשב בתקופה הארוכה בה היה נתון במעצר של ממש לצד התקופה הממושכת של 17 חודשים בה הוא שוהה במעצר בפיקוח אלקטרוני.

38. בטיעוניה לעונש הפנה ב"כ נאשם 2 לעובדות כתב האישום המתוקן בהן הודה נאשם 2, המלמדות כי נשא את הנשק, לבקשת נאשם 1, מרחק קצר בלבד מביתם לעסק המשפחתי המצוי באותו רחוב. עוד צוין הסנגור כי עברו הפלילי של נאשם 2 נקי ללא רבב. הסנגור הוסיף והפנה לתמונה החיובית העולה מתסקיר שירות המבחן לגבי נאשם 2, תוך שטען כי יש לבכר בעניינו של נאשם זה את הפן השיקומי בהתאם להמלצת שירות המבחן שהינו גוף מקצועי ונטרלי.

39. ב"כ נאשם 2 הגיש פסיקה להמחשת עמדתו לעונש בתיק זה (נע/1), תוך שטען כי במקרים דומים בהם קיים אפיק שיקומי, הוטלו עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

40. בסיכומו של דבר, ביקש הסנגור לאמץ, כאמור, את המלצת שירות המבחן לגבי נאשם 2, לאפשר לו להמשיך בהליך הטיפול בו החל ולהעמידו בצו מבחן למשך 12 חודשים, זאת לצד עונש של מאסר בפועל שניתן יהא לרצותו בעבודות שירות וכן מאסר על תנאי.

דבר הנאשמים



41. נאשם 1 הביע צער על מעשיו והגיש מכתב שכתב לבית המשפט (נע/3). מהמכתב עולה חרטת נאשם 1 על מעשיו מושא כתב האישום. לדבריו, הוא עבר שינוי מוחלט. כיום הוא עובד עם אביו בעסק של מיזוג אוויר ומנהל יחד עמו את העסק. עוד עולה מהמכתב, כי בקרוב יתארס נאשם 1 עם חברתו. נאשם 1 ביקש התחשבות בו ע"י בית המשפט והסרת האיזוק האלקטרוני בו הוא נתון.

42. נאשם 2 הביע אף הוא צער על מעשיו וביקש לאפשר לו להמשיך בהליך השיקום בו החל.

דיון והכרעה

43. תיקון מס' 113 לחוק העונשין מתווה את העיקרון המנחה כיום את ביהמ"ש בבואו לגזור דינו של נאשם, שהינו, לפי סעיף 40 ב לחוק העונשין, עיקרון ההלימה, לפיו צריך להתקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. יחס זה מבטא, למעשה, את עיקרון הגמול (ראו: ע.פ. 1523/10 פלוני נ' מדינת ישראל, 18/4/12). סעיף 40 ג' לחוק העונשין קובע, כי על ביהמ"ש לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, בהתאם לעיקרון המנחה הנ"ל. לשם כך, יתחשב ביהמ"ש בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הכלולות בסעיף 40 ט' לחוק העונשין. על בית המשפט, בשלב הראשון של יישום תיקון 113 לחוק העונשין, לבדוק האם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים, שאז לקבוע מתחם ענישה הולם לכל אירוע בנפרד ולאחר מכן לגזור עונש נפרד לכל אירוע (בד בבד עם קביעה האם ירצו העונשים בחופף או במצטבר) או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40"ג (ב) לחוק העונשין) (ראה ע"פ 8641-12 מוחמד סעד נ' מ"י, ניתן ביום 5.8.13).

44. במקרה דנן אין חולק שכל אישום בתיק זה מגלם בחובו אירוע אחד, ולפיכך יש לקבוע בעניינו של נאשם 1 מתחם עונש הולם אחד לעבירות מושא האישום הראשון המהוות אירוע אחד, מסכת עבריינית אחת, ומתחם עונש הולם נוסף לעבירות מושא האישום השני, המהוות אירוע אחר.

45. הערך המוגן הנפגע כתוצאה מביצוע העבירות של נשיאת והובלת נשק והחזקתו, שלא כדין, הוא שלום הציבור ובטחונו. "עבירות בנשק לסוגיהן מגלמות בתוכן סיכון ממשי לשלום הציבור ולבטחונו, שכן לא ניתן לדעת להיכן יתגלגלו כלי הנשק המוחזקים שלא כדין, ואיזה שימוש יעשה בהם בעתיד" (ע"פ 7502/12 כוויס נ' מדינת ישראל (25.6.2013)). בתי המשפט עמדו לא אחת על חומרתן הרבה של עבירות הנשק למיניהן, על פוטנציאל הסיכון הרב הטמון בנשיאת נשק ללא היתר ועל התוצאות הקשות והרות-הגורל שעלולות להיגרם מביצוע עבירות אלה שהן, לדאבון הלב, עבירות נפוצות. כאן אוסיף כי אף העבירות של תקיפה סתם ואיומים מגלמות בחובן פוטנציאל של מסוכנות לביטחון הציבור ולשלמות גוף האדם.

46. בע"פ 1323/13 רך חסן נ' מדינת ישראל (5.6.13) (להלן: עניין חסן) ציינה כב' השופטת ארבל את המגמה הנדרשת של החמרה בענישה בעבירות נשק, לצד הצורך להקפיד על ענישה אינדיבידואלית, בהתאם לכל מקרה ונסיבותיו, וזאת כהאי לישנא:



"נוכח היקפן המתרחב של עבירות המבוצעות בנשק בכלל וסחר בנשק בפרט, וזמירות המדינה של נשק בלתי חוקי במחוזותינו, התעורר הצורך להחמיר בעונשי המאסר המוטלים בעבירות אלה. אכן "התגלגלותם" של כלי נשק מיד ליד ללא פיקוח עלול להוביל להגעתם בדרך לא דרך לגורמים פליליים ועוינים. אין לדעת מה יעלה בגורלם של כלי נשק אלה ולאילו תוצאות הרסניות יובילו - בסכסוך ברחוב, בקטטה בין ניצים ואף בתוך המשפחה פנימה. הסכנה הנשקפת לציבור כתוצאה מעבירות אלה, לצד המימדים שאליהם הגיעו, מחייבים לתת ביטוי הולם וכבד משקל להגנה על הערך החברתי שנפגע כתוצאה מפעילות עבריינית זאת, הגנה על שלום הציבור מפני פגיעות בגוף או בנפש, ולהחמיר את עונשי המאסר המוטלים בגין פעילות עבריינית זאת, בהדרגה. **למותר לציין כי אין בכך כדי לחתור תחת האופי האינדיבידואלי שבמלאכת הענישה, הנעשית בכל מקרה לגופו, לפי נסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם** [הדגשה שלי-ר.ב.]."

47. אשר לנסיבות ביצוע העבירה מושא האישום הראשון, אציין לחובת הנאשמים, כי הם החזיקו באקדח, במחסנית תואמת ובכדורים בביתם. עוד אציין, לחובת נאשם 1 את העובדה שביקש מנאשם 2 להוציא את האקדח ממקום המחבוא בביתם, בשעת לילה מאוחרת, ולהעבירו למקום מחבוא אחר, בעסק המשפחתי וזאת בשל חששו פן האקדח ייתפס על ידי המשטרה. מנגד, יצוין לטובתו של נאשם 2, כי הוא פעל לבקשת אחיו הגדול ממנו, וכי נשא את האקדח ובו המחסנית והכדורים במשך פרק זמן קצר, שכן בסמוך לעסק הוא נעצר, כאמור ע"י שוטרים. כאן אוסיף, כי אין מקום לזקוף לטובתו של נאשם 1 את העובדה שנאשם 2 הוא זה שנשא בפועל את הנשק, שכן נאשם 1 היה זה שביקש מנאשם 2 לשאת את הנשק.

48. עוד אציין, לחובת הנאשמים, את העובדה שעסקין בנשק חם שאליו הוצמדו מחסנית ותחמושת לנשק, דבר הממחיש את המסוכנות הפוטנציאלית הנובעת מהחזקת נשק מסוג זה ומנשיאתו.

49. במסגרת סקירת מדיניות הענישה הנהוגה בגין העבירה של נשיאת נשק אביא את הפסיקה הבאה:

· בת"פ (מחוזי באר שבע) 4338-04-13 מדינת ישראל נ' אביעוז (11.12.16) הושת על נאשם שהורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של תגרה ובעבירות של נשיאת והובלת נשק - עונש של 14 חודשי מאסר בפועל, בצירוף ענישה נלווית. במקרה הנ"ל דובר בנאשם שנשא במכנסיו מאחור אקדח מסוג ברטה, טעון במחסנית מלאה בכדורים ודורך בכדור בבית הבליעה ובכיס מכנסיו של אותו נאשם נמצאה מחסנית נוספת, מלאה בכדורים.

· בת"פ (מחוזי חיפה) 31862-05-13 מ"י נ' מוחמד מחאמיד (1.10.13) הוטל על נאשם צעיר, בן פחות מ-21, עונש של 21 חודשי מאסר בפועל בגין עבירה של נשיאת נשק (אקדח) שלא כדין בצד עבירה של הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו כדין.

· בת"פ (מחוזי נצרת) 35007-04-13 מדינת ישראל נ' איסלאם עזאיזה (08/01/15) עסקין בנאשם ,



"בגיר צעיר", שהורשע, מכוח הודאתו בעובדות כתב אישום שתוקן במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירות של החזקת ונשיאת נשק שלא כדין, לאחר שנשא אקדח טעון על רקע סכסוך. הושת על הנאשם הנ"ל עונש של מאסר בפועל למשך 9 חודשים, רכיבי ענישה של מאסר מותנה וקנס בסך 5,000 ₪, תוך קביעת מתחם עונש הולם שנע בין 7 חודשי מאסר בפועל לבין 30 חודשי מאסר בפועל.

בת.פ. 31034-06-17 (מחוזי חיפה) מדינת ישראל נ' מסרי (17/4/18) הושת על נאשם בעל עבר נקי, שהורשע, מכוח הודאתו, בביצוע עבירה שעניינה נשיאת נשק מסוג תת-מקלע מאולתר ובתוכו מחסנית ובה כדור אחד, באזור מגורים, עונש של 18 חודשי מאסר בפועל, לצד רכיבי ענישה של מאסר מותנה וקנס בסך 3,000 ₪.

50. לאחר שבחנתי, כאמור, את הערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירות של נשיאת נשק והובלתו שלא כדין וכן החזקתו שלא כדין, כמו גם את נסיבות ביצוע העבירות ונתתי דעתי למדיניות הענישה הנהוגה, הגעתי לכלל מסקנה, כי מתחם העונש ההולם לעבירות מושא האישום הראשון נע בין עונש של 12 חודשי מאסר בפועל ל-36 חודשי מאסר בפועל, וזאת לצד רכיבי ענישה של מאסר מותנה.

51. הערך החברתי, אשר נפגע כתוצאה מביצוע העבירות מושא האישום השני ע"י נאשם 1, הוא שלומו ובטחונו של המתלונן. אשר לנסיבות ביצוע עבירות אלו, אציין כי עסקינן בעבירות המצויות במדרג הנמוך של עבירות האלימות. ודוק, מדובר בתקיפה סתם של המתלונן בדרך של דחיפתו בלבד וכן באיום כללי לפגוע בגופו של המתלונן. אי לכך, מתחם העונש ההולם בגין עבירות האלימות מושא האישום השני נע, כנטען ע"י ב"כ המאשימה, בין עונש של מאסר מותנה לעונש של מספר חודשי מאסר בפועל.

52. במסגרת בחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, אציין, לטובת שני הנאשמים, את הודאתם בעובדות כתב האישום המתוקן, אשר חסכה מזמנו של בית המשפט ומגלמת בחובה לקיחת אחריות. כאן אבהיר כי הודאת הנאשמים באה, אומנם, לאחר שמיעת חלק מעדי התביעה, אך זאת עם תיקונו לקולה של כתב האישום נוכח תמונת הראיות שהצטיירה בתיק זה. כן אציין, לטובת שני הנאשמים, את היותם נתונים במעצר בתיק זה במשך תקופה לא מבוטלת. נאשם 1 היה נתון במעצר של ממש בגין תיק זה במשך תקופה של כחודשיים והוא עצור באיזוק אלקטרוני במשך תקופה ממושכת של כשנה וחצי, דבר המצדיק התחשבות בו במסגרת קביעת מתחם העונש ההולם. עוד אציין, לטובת נאשם 1, את התמורה החיובית שחלה בו לאחרונה, כפי שעולה מדברי עדי ההגנה ומדבריו הנ"ל. כן אציין, לקולה, כי מעדותו בתיק זה של המתלונן עפ"י האישום השני עולה, כי כבר ביום האירוע נערכה סולחה בינו לבין נאשם 1.

53. לחובתו של נאשם 1 תצוין הרשעתו הקודמת אף כי עסקינן בהרשעה אחת בלבד בעבירה מסוג אחר (עבירת רכוש). לחובת נאשם 1 אציין, בנוסף, כי ממקרא תסקירו של שירות המבחן עולה, כי הוא מתקשה להבין את חומרת מעשיו, את קשריו עם גורמים שוליים ואת חלקו באירועים האמורים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם לוקח אחריות פורמאלית לביצוע העבירות, אינו מפנים את חומרתן ומהותן ואינו חושף את מכלול הנסיבות שהובילו להתרחשותן. בהינתן מאפייני אישיותו של נאשם 1, היעדר תובנה מספקת, הסתרת מידע, וכן קשריו עם גורמי פשיעה, מעריך שירות



המבחן, כאמור, כי קיימת רמת סיכון גבוהה בעתיד להישנות עבירות ע"י נאשם 1 וממליץ להשית עליו מאסר בפועל. נוכח התמונה הנ"ל המצטיירת ממקרא תסקיר שירות המבחן בעניינו של נאשם 1, הרי שאין מקום לגביו לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמים הנוצצים בשיקומו של הנאשם. בד בבד אציין כי בנסיבות הנ"ל שאין קשורות בביצוע העבירה יש כדי להצדיק את קביעת עונשו של נאשם 1 במדרג התחתון של מתחמי העונש ההולם שנקבעו, כאמור, בעניינו.

54. לגבי נאשם 2 שעברו נקי ללא רבב והיה אך בן כ-19 שנה בעת ביצוע העבירה, שונה התמונה בתכלית. מתסקירי שירות המבחן, שהוגשו כאמור בעניינו, עולה כי קיים לגביו סיכוי ממשי לשיקום. ודוק, נאשם 2 לקח אחריות על מעשיו וכן הביע חרטה. במקביל לתפקודו במישור התעסוקתי בעסק של אביו משתתף נאשם 2 בקבוצה טיפולית לאלימות רחוב, תוך שהוא מגיע למפגשים באופן סדיר. נאשם 2 התקדם בטיפול באופן משביע רצון ומבטא נכונות להיעזר בהליך הטיפולי לשיקום חייו. שירות המבחן התרשם, כאמור, כי הצלחת ההליך הטיפולי בעניינו של נאשם 2 תפחית את הסיכון להישנות עבירות על ידו בעתיד. לאמור לעיל יש להוסיף, לטובתו של נאשם 2, כי הוא ביצע את העבירה של הובלת ונשיאת נשק לאחר שהתבקש, כאמור, לעשות כן ע"י אחיו הגדול ממנו, נאשם 1.

55. אי לכך, ובתיתי את הדעת להודאתו של נאשם 2 ולשאפתו, כאמור, להשתלב בחברה באורח נורמטיבי, אני בדעה כי מן הראוי לחרוג, לגביו, בתיק זה ממתחם העונש ההולם מטעמים של שיקום, זאת מכוח סעיף 40 ד(א) לחוק העונשין, הקובע, כהאי ליסנא: "קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969".

56. לענין חריגה ממתחם העונש ההולם מטעמים של שיקום בעבירה דומה של נשיאת נשק ותחמושת שלא כדין, אפנה לגזר הדין שניתן בבית משפט זה ע"י כב' השופט ליפשיץ ב-ת.פ. 41276-06-17 מדינת ישראל נ' ג'בארין ואח' (להלן: עניין ג'בארין). בעניין ג'בארין הורשעו שני הנאשמים, מכוח הודאתם, בעבירה שעניינה נשיאת נשק ותחמושת. השניים נשאו באזור מיוער נשק מסוג קרל גוסטב ומחסנית תואמת, תוך שנאשם 1 החזיק בכיסו 12 כדורי 9 מ"מ. יתרה מכך, אותם נאשמים גם ירו בנשק במקום בו שהו. בית המשפט ביכר בתיק הנ"ל את הפן השיקומי, בין היתר, בהתחשב בכך שנשיאת הנשק יוחסה לנאשמים רק לגבי שהייתם בשטח המיוער ולא נטען ע"י המאשימה כי הם הביאו את הנשק למקום. בסופו של דבר, אימץ בית המשפט את המלצות שירות המבחן והשית בתיק הנ"ל על כל אחד מהנאשמים עונש של מאסר בפועל בעבודות שרות, מאסרים על תנאי וצו מבחן.

57. ומהתם להכא: גם במקרה דנן מדובר, כאמור, בנשיאת הנשק למשך פרק זמן קצר ע"י נאשם 2, וזאת לאחר שכאמור התבקש לעשות כן ע"י נאשם 1. מן הראוי, לפיכך, בנסיבות שבפנינו המלמדות על סיכוי של ממש לשיקומו של נאשם 2, לסטות ממתחם העונש ההולם. שליחתו של נאשם זה המצוי בתחילת חייו הבוגרים למאסר מאחורי סורג ובריח עלולה להביא חלילה להשתלבותו במעגל הפשיעה, דבר שוודאי אינו עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי.

58. נוכח הסיכוי הממשי לשיקומו של נאשם 2, ובהתחשב בכך שהנאשם היה נתון במעצר ממשי בגין תיק זה במשך תקופה לא מבוטלת כאמור לעיל, וכן במעצר באיזוק אלקטרוני במשך תקופה של 11 חודשים והוא נתון עד כה במעצר



בית, אני מחליטה לאמץ את המלצת שירות המבחן בעניינו ובכך לסטות לקולה מטעמים של שיקום ממתחם העונש ההולם.

59. סיכומי של דבר, אני דנה כל אחד מהנאשמים, כדלקמן:

נאשם 1:

- למאסר בפועל לתקופה של 12 חודשים, בניכוי ימי מעצרו (מיום 09/07/17 עד יום 04/09/17).
- למאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא לבל יבצע נאשם 1 עבירה מסוג פשע לפי סעיף 144 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.
- למאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא לבל יבצע נאשם 1 עבירה מסוג עוון לפי סעיף 144 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 או עבירת אלימות לפי החוק הנ"ל.

נאשם 2:

- למאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים. המאסר הנ"ל ירוצה על ידי הנאשם בדרך של עבודות שירות, כאמור בחוות דעת הממונה על עבודות השירות, היינו בבית חולים רמב"ם. הנאשם יתייצב 15/4/19 בשעה 8:00 לצורך קליטה והצבה, בתאריך תחילת עבודות השירות, ביחידת עבודות שירות, מפקדת צפון, בכתובת דרך הציונות 14 טבריה.
- למאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא כי נאשם 2 לא יעבור עבירה מסוג פשע לפי סעיף 144 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.
- למאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא כי נאשם 2 לא יעבור עבירה מסוג עוון לפי סעיף 144 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.
- אני מורה על הטלת צו מבחן על נאשם 2 לתקופה של שנה, לשם פיקוח שירות המבחן אחר ההליך הטיפולי בו הוא נתון (קבוצה טיפולית בנושא אלימות רחוב). נאשם 2 מוזהר בזה, כי במידה שלא יעמוד בתנאי צו המבחן או יבצע עבירה נוספת בתקופת הצו והצו יופקע, אזי הוא יהא צפוי לגזירת דינו מחדש, לחומרה.

המזכירות תמציא העתק מגזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות שירות.



זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום

ניתן היום 31/3/19, כ"ד באדר ב', במעמד ב"כ המאשימה עו"ד אבי אור-זך, ב"כ נאשם 1 עו"ד שרית גולן, ב"כ נאשם 2 עו"ד מסרי והנאשמים בעצמם.